

ISKRA

24. FEB.

LETO VII

ST. 7

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZP ISKRA — INDUSTRITRIJE ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO, AVTOMATIKO IN ELEMENTE, KRANJ.

Ugodnejši pogoji za integrirana podjetja

V zvezni administraciji pripravljajo teze ukrepov, ki bodo v obliki predpisov (če bodo sprejeti v skupščini), nudili integriranim podjetjem ugodnejše možnosti kot so: večji izvozni krediti, beneficirane obrestne mere, večji delež iz devizne kvote, nižje carinske stopnje za nabavo opreme, namenjene rekonstrukciji in modernizaciji podjetja. Poleg tega nameravajo prilagoditi nekatere predpise o delitvi, spremembe v režimu amortizacije, kar bi omogočalo združenim podjetjem odpisovanje nepotrebnih osnovnih sredstev za nekaj let naprej itd.

Naštete ugodnosti pa naj bi veljale le za velike integrirane skupine, ki imajo dominanten položaj v panogi in združujejo večino proizvajalcev panoge ne glede na obliko integracije, ki mora biti osnovana na delitvi dela in specializaciji, ki rezultira povečanju dohodka, kar je tudi končni namen združevanja ne bi predstavljal glavno merilo za doseg pravice do olajšav.

Združena podjetja bi morala poleg povečanja dohodka jamčiti še stabilnost cen za določeno obdobje, njih višina pa naj bi omogočala ekspanzijo na tuja tržišča direktno ali prek industrijske kooperacije.

Iz navedenega lahko sklepamo, da je končni namen praktičnega izvajanja teh predpisov v stimulaciji sposobnih in perspektivnih združenih podjetij, torej v uvajanju selektivne politike znotraj panog in pospeševanje zdravih integracijskih procesov.

Teze predvidevajo tudi omejenost veljavnih olajšav, ki naj bi veljale le za premostitev začetnih težav ob integraciji in bi tako pospešile uspešno vključevanje integriranih podjetij v gospodarske tokove doma in na tujem.

Predlog predvideva še primer prenehanja veljavnosti olajšav za posamezna podjetja, ki se iz kršnega koli razloga dezintegrirajo.

V predlogu je posebej poudarjena tudi iniciativa za potek integracijskih procesov, ki naj izhaja predvsem od zainteresiranih podjetij, zbornic in poslovnih združenj.

P. G.

V ponedeljek, 19. februarja, je med drugim obiskal našo tovarno polprevodnikov v Trbovljah predsednik Centralnega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije, tov. Milan Rukavina-Šajn z nekaterimi sodelavci. Podrobno si je ogledal proizvodnjo v tovarni in se v razgovoru z vodstvom zanimal za njeno delo in probleme, nato pa je obiskal še druge trboveljske delovne kolektive. Na sliki: tov. Milan Rukavina (v temnem plašču) v proizvodni hali tovarne polprevodnikov poslušal razlago strokovnjakov o proizvodnji

Poglavitno v gospodarstvu: izvoz, racionalna delitev dohodkov, rentabilnejše investicije in integracija

Predsednik republiškega izvršnega sveta Stane Kavčič je imel na zadnji skupni seji republiškega gospodarskega in organizacijsko političnega zbora skupščine SRS ekspoze. V njem je med drugim povedal tudi naslednje:

V Sloveniji bomo letos v primerjavi z lanskim letom povečali realni družbeni proizvod za 5 do 6%; vlaganje v osnovna sredstva za 7 do 8%; nominalne osebne dohodke za 8% in realne za 5%; izvoz pa za 9 do 11%. V naših ocenah prevladujeta realizem in zmernost. Naše notranje sile znotraj samoupravnega sistema in zavestna spoznanja množic so dovolj močna in zmožna nositi tak družbeni razvoj naprej. V nadaljnjem ekspozeju je tudi govoril o odnosih med federacijo in republikami. Omenil je tudi, da morajo nastati nove kvalitete v odnosu do komunalnega sistema kot temeljne celice naše družbene reprodukcije.

Prišel je čas, da tudi v sistemskem in terminološkem pogledu stvari obrnemo in da se ne pogovarjamo več, kaj bomo dali občinam — to velja za republiko in federacijo — ampak, da se začnemo pogovarjati o tem, katere družbene naloge je nujno potrebno urediti na ravni republike in federacije in koliko je treba odvzeti sredstev, da bi bile lahko uspešno opravljene. Vse drugo naj bo stvar sporazumov občanov.

Podrobneje se je pomudil pri opredeljevanju dohodka in merilih za njegovo delitev. Med dohodek delovne organizacije in obseg osebnih dohodkov moramo postaviti tudi stopnjo akumulacije. Dobiti moramo za to potrebna merila. Pri tem smo si je sedaj na jasnem, da univerzalnih sil ni, pač pa da lahko na podlagi prakse in našega načelnega, rekel bi, političnega kurza vendar dobimo vsaj parcialne posplošitve, ki bi posameznim panogam ali grupacijam panog ali tudi družbenim skupnostim pomagale bolj konkretizirati načelo delitve po delu. Če tega ne bomo storili, bomo še vedno prisiljeni posegati po parcialnih administrativnih ukrepih, še bomo dopuščali zamrzovanje posameznih dohodkov. Pri takem usmerjanju dohodkov se ne bo moglo povsem izogniti temu, da bodo slabi dobili natančno isto za nagrado, kar bodo dobili dobri kot kazni. Dati moramo večji poudarek načrtni in dolgoročni kadrov-

ski politiki, saj vsi podatki nazorno kažejo neustrezno strukturo zlasti med vodilnimi kadri. Hitreje moramo dvigati na odgovorna mesta mlajše kvalificirane kadre.

V odnosih zunanjetrgovinske politike je tov. Kavčič poudaril, da je najbolj problematično predvsem povečanje izvoza, od katerega je odvisno še masikaj drugega. Naša delna zaskrbljenost glede tega temelji na dveh objektivnih dejstvih. Ne moremo biti zadovoljni s stanjem našega zunanjetrgovinskega in deviznega režima in sistema ali natančneje rečeno z njegovim izvajanjem. Lani so sicer v načelu bolj ali manj zadovoljiv režim s konkretnim izvajanjem, z nekontrolirano liberalizacijo tako popačili, da smo se znašli v precej kritičnem materialnem položaju. Ta je izsilil precejšnje restriktivne ukrepe. Leti pa v tem trenutku ne vplivajo preveč spodbudno na naš izvoz. Še več, ti ukrepi so povzročili v naših delovnih organizacijah mnogo razburjenja, kritike. Mimo tega smo mnenja, da je v preteklem letu zunanjetrgovinska politika vsebovala premalo selektivnosti. Posamezne normative so na tem področju preveč prilagajali zahtevam vseh ali celo posameznih delovnih organizacij, namesto da bi določili razumno mero stimulacije in tudi zaščite.

Druga otežujoča okolnost so znana dogajanja na mednarodnem trgu. Tako stanje zahteva še posebno aktivnost, vztrajnost in pazljivo preučevanje vsega, kar se dogaja okrog nas.

O bankah pravi tov. Kavčič, da morajo biti postavljene pred splošno družbeni pri-

(Dalje na 6. strani)

Skupina prodajalcev in trgovskih potnikov, ki je bila za svoja prizadevanja in uspešno prodajo brivnikov Braun-ISKRA nagrajena s strani tovarne Braun — pred poletom z zagrebškega letališča v Frankfurt. Tu so si nagrajenci ogledali proizvodnjo v tovarni Braun, mestu Frankfurt in Köln in tamkajšnji sejem, nato pa so se z letalom spet vrnili v Zagreb in na svoje domove. Glede na vse to, kar jim je na tem nagradnem izletu pokazala firma Braun, si bodo še bolj prizadevali pospešiti prodajo brivnikov

Dobro sodelovanje samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij PSO

RAZGOVOR S PREDSEDNIKOM UO PSO DIP. PRAVNIKOM TOV. RUDIJEV KOŠOROKOM

● Kakšen je lanskoletni dokončni poslovni uspeh PSO še ni mogoče napovedati, ker še ni izdelan zaključni račun. Kot predsednik UO PSO pa ste skozi vse leto spremljali poslovne rezultate in izvlečke iz periodičnih izračunov, zato vam verjetno ne bo težko vsaj približno oceniti kakšen poslovni uspeh ali neuspeh pričakuje PSO po zaključnem računu?

Zaključni račun za leto 1967 je še v obdelavi in bo šele zadnje dni tega meseca predložen samoupravnim organom PSO. Upošteva se periodične obračune, zlasti za III. kvartal preteklega leta in gle-

de na informacije, ki jih je dobil UO PSO, je vsekakor pričakovati pozitiven rezultat minulega poslovnega leta. Naj omenim samo en podatek: ostanek dohodka bo dosegel vrednost približno 250 milijonov S dinarjev, kar je skoraj polovico manj kot v letu 1966.

● Pri svoji izredno naporni in odgovorni funkciji ste po vsej verjetnosti naleteli na vrsto težav, pomanjkljivosti in morda celo nesporazumov. Katere težave so bile najtežje in kaj ste ukrenili oz. boste ukrenili za ureditev spornih zadev?

Na vprašanje moram odgovoriti pritrdilno. Težav pri tej funkciji, ki sem jo opravljal dve mandatni dobi gotovo ni manjkalo. Verjetno smo v preteklem obdobju največ sej in časa posvetili statutarnim spremembam, spremembam in čiščenju pravilnika o delitvi OD v PSO, pa organizacijskim spremembam PSO in nedavno končno le »rodila« doigo pričakovani in željeni poslovnik o delu samoupravnih organov PSO. Ravno zadnji bo nedvomno odpravil vrsto nesporazumov oziroma kompetenčnih sporov v posameznih delovnih enotah, ker so se le-te v preteklem mandatnem obdobju vse prepogosto obračale na UO PSO za tolmachenje pristojnosti.

● Pri reševanju zamotane problematike in zlasti analiziranju tekočih zadev so vam bile v pomoč družbenopolitične organizacije. Ali je samoupravljanje ujelo stično točko vsaj pri razglabljanju najtežjih primerov s sindikatom, ZK in ZB?

Že ob koncu prejšnje mandatne dobe sem v svojem sklepnem poročilu pohvalil vlogo družbenopolitičnih organizacij v našem kolektivu. Njih vloga in vpliv sta se leto za leto ojačala, ker so s konstruktivnimi predlogi in pripombami v mnogočem pripomogle pri reševanju mnogoterih problemov v PSO. Želim, da se ta povezava med samoupravnimi organi in družbenopolitičnimi organizacijami tudi v prihodnje ohrani.

● Glede na prehodno obdobje v PSO, o katerem se mnogo govori in tudi piše, so se že v kratkem času izkristalizirala določena, včasih tudi nasprotna mnenja. Ne gre za to, katera varianta bo prevladovala, oz. kakšni dogovori bodo potrebni pred končnim soglasjem med prizadetimi in neprizadetimi. Zanimivo bi bilo slišati, kaj je po vašem mnenju treba storiti, da bo prehod uspešen?

Predvsem je treba pri tem paziti na pravilno informiranost kolektiva, kajti nepravilna in nezadostna informiranost vzbujata pri članih kolektiva malodušje in jim jemljejo voljo do dela. Nemalokrat je važna tudi pravilna interpretacija sklepov, ki jih sprejmejo samoupravni organi podjetja, še zlasti sedaj, ko so »na prepihu organizacijske spremembe.«

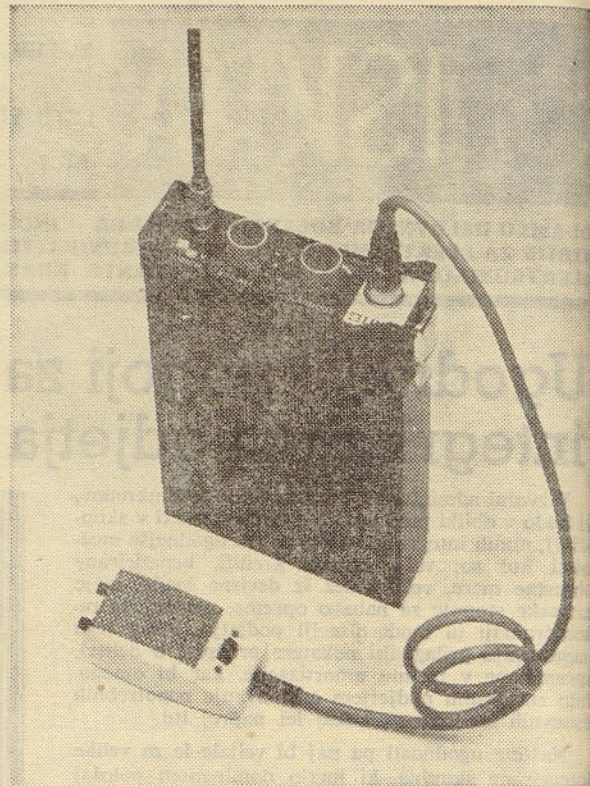
Kot odgovor na zastavljeno vprašanje pa menim, da pri takih in podobnih reorganizacijah oziroma pravilno — dopolnitvah organizacije podjetja vse preveč pozabljamo na delovnega človeka, ki mu je že po ustavi namenjena največja skrb. Zato obveščanje kolektiva prek Iskrinega časopisa o tem, da »omenjeni predlog organizacijskih sprememb predstavlja razformiranje PSO in ZZA« vsekakor ne more stimulativno in vzpodbudno vplivati na člane obeh kolektivov.

● In še zadnje, morda nekoliko subjektivno vprašanje: Pri razvijanju demokratičnega parlamentarizma smo naredili v Jugoslaviji ogromen napredek. Ta pojav, značilen za našo državo in edinstven med vsemi socialističnimi državami, smo prenesli tudi v ISKRO in njeno glasilo. Zlasti v zadnjem obdobju najde v glasilu podjetja ISKRA in tudi Poslovnem informatorju kritične članke s konstruktivno vsebino, ki pa ni-

so vsi »na liniji«. Se vam zdi, da je treba ta sistem poročanja nadaljevati in ga poglobljati, ali pa ga opustiti ter zaplavati spet v stare vode?

V prvi vrsti se ne strinjam z izrazom »na liniji« pa čeprav v narekovaju. Ob prebiranju nekaterih člankov v zadnjih številkah obeh naših glasil sem zasledil nekatere zelo konstruktivne članke, po drugi strani pa vrsto depasiranih in tendenci-oznih člankov, ki morda res niso »na nivoju«. Objavljanje dobronamernih in tehtnih prispevkov bi bilo tudi v prihodnje vredno ohraniti, dolžnost glavnih urednikov pa naj bi bila, da se pred objavo vsakega članka prepričajo o njihovi verodostojnosti, dobronamernosti in aktualnosti in s tem preprečijo dolge brezplodne polemike. S tem v nobenem primeru ne bo kršena ustavno zagotovljena svoboda tiska.

Marjan Kralj

Prenosna UKV sprejemno-oddajna postaja UKP-6 (K s stavku o laboratoriju ZZA za UKV tehniko na 5. str.)

Naša nabava v januarju

Iz poročila Nabavne organizacije za minul mesec je razvidno, da je jeseniška Železarna dobavila v januarju 124 ton hladno valjanih trakov in 30 ton vlečenega jekla. Dobave so bile v primerjavi z meseci lanskega leta sorazmerno manjše zaradi zalog v tovarnah.

Železarna Ravne je ob koncu meseca dobavila AVTO-ELEKTRIKI 40 ton valjanega ploščatega jekla. Skupna naročena količina tega materiala znaša za prvo trimesečje 150 ton. Podobno je tudi z železarno Store, ki je dobavila približno 5 ton ploščatega jekla po pogodbi za prvo trimesečje.

Zanimivo je, da je pri vseh železarnah čutili zopet povečano povpraševanje po polizdelkih železne metalurgije zaradi povišanega carin pri uvozu teh materialov.

Panoga neželezne metalurgije ugotavlja, da je bilo minulo leto glede njene dejavnosti zelo uspešno. Nabavila je približno 1.500 ton teh polizdelkov v vrednosti 19 milijonov novih dinarjev. Želja, da bi se praksa preteklega leta podaljšala tudi za letos, se žal ni uresničila. NO najprej ni prejela od vseh tovarnih letnih potreb in tudi ne potreb za posamezna trimesečja. Tako je NO zaključila z dobavitelji samo letne okvirne pogodbe.

Dobave te panoge so pričele dotekati za prvo trimesečje šele v februarju, ker je podjetje zaradi zapoznelelih prijav izpadlo pri naročilih. Položaj pa se bo v prihodnje še bolj poslabšal, ker žele nekatere tovarne dati

naročila NO za vsak mesec posebej. Strokovnjaki NO napovedujejo, da se bo položaj v panogi neželezne metalurgije izboljšal šele v drugem polletju tega leta.

Panoga elektroindustrije, kamor sodijo dobave raznih žic in kablov tovarni ELKA in FKS, poroča, da je sedaj urejeno vprašanje cen, ki se v prihodnje ne bodo izpremenile. Nižje cene nekaterim nabavam pa veljajo samo za skupno specifikacijo Nabavne organizacije. O podrobnostih glede odvzema materialov iz skupnih skladišč, kakor tudi o načinu fakturiranja po dogovorjeni ceni je NO vsako tovarno posebej obvestila.

Dobave materialov po specifikacijah potekajo v glavnem v redu, NO ne pričakuje večjih težav s preskrbo. Edina težava je nastala zaradi profilne lakirane žice za števec, vendar zaradi tega v tovarni ni bilo zastojev. Drug elektroinstalacijski material pa je vedno na razpolago v naših skladiščih pri servisnih podjetjih, od koder ga žalo zaloge na razredu 3, po tovarne odpoklicujejo po po-

trebi. V drugem trimesečju predvideva NO velike težave zaradi cen, ker notira baker na londonski borzi 700 funtov oz. 2.060 S dinarjev za kilogram.

Ostale panoge NO poročajo, da so imeli naši predstavniki več razgovorov z dobavitelji glede nižjih cen in drugih ugodnosti za naše tovarne. Ugodni aranžmani so bili doseženi s Tehnocomercatorjem iz Celja, Kemično tovarno iz Podnarta in TUP iz Dubrovnika.

V januarju je realizirala NO plan nabave od domačih tem ko je mesečni uvoznik dobaviteljev s 94,8%, medplan izvršila le s komaj 39,0% odstotki. Razlogi za to so znani in jih ne kaže ponavljati.

Gibanje zalog materiala na razredu 3 zaznamuje v času od 1. 12 do 31. 12 lani ponoven porast in sicer za nekaj nad četrt milijona N dinarjev. Sedem — to je polovica tovarn — je v decembru znanih zaloge na razredu 3, po polovico pa povišalo.

Polletni uspehi v poklicni šoli ISKRA v Ljubljani

Povprečna ocena v I. letniku:	
kovinarska stroka	elektro stroka
2,49	2,49
Povprečna ocena v II. letniku:	
kovinarska stroka	elektro stroka
2,86	2,88
Povprečna ocena v III. letniku:	
kovinarska stroka	elektro stroka
3,00	2,80

K članku »Uspela mladinska konferenca ZP Iskra«

Ze v prejšnji številki glasila smo objavili, da bomo v tej številki obširneje poročali o delu mladinske konferenca ZP ISKRA, ki ji je prisostvovalo poleg gostov 62 predstavnikov mladine naših tovarn.

Iz predsednikovega poročila je bilo razvidno, da delo v mladinskih organizacijah dokaj različno poteka. Proti pričakovanju so najmanj aktivni tisti mladinski aktivisti, kjer je gospodarski položaj tovarn kritičen. V tovarni »Elektronika« Horjul pa mladinska organizacija sploh ne obstaja več? Premalo je občutiti povezanost mladine v okviru ZP, saj večina mladih nima jasne slike, kaj vse se v »Iskri« izdeluje. Ne vedo, da imamo v podjetju tovarne in obrate, ki so moderno opremljeni in tehnološko urejeni, da pa obstajajo tudi obrati, kjer tehnologija ne dosega niti povprečne stopnje.

Ob pogledu na gospodarsko situacijo podjetja je bila ugotovljena pozitivna bilanca, saj je bila proizvodnja v lanskem letu za 6,5% večja kot v letu 1966. Glede na slabo izvršitev planskih obveznosti pa še vedno ne moremo biti zadovoljni z doseženimi rezultati. Kje so vzroki, da sta od 13 tovarn samo dve dosegli letni plan? Ali je bilo res vse narejeno na področju raziskave trga za prodajo naših izdelkov, ki so na zalogo? Zakaj vlečemo likvidacijo starega žiro računa v nedogled? To so vprašanja, ki zahtevajo hitre odgovore in rešitev, drugače se nam ne kaže boljša perspektiva.

V razpravi je sodelovalo 13 diskutantov, ki so poleg mladinske obravnavali tudi gospodarsko problematiko.

Predstavnik mladinskega komiteja »Avtomatika« Pržan je nizzal razvojno pot tovarne od priključitve k »Iskri« do danes, ter nakazal težave, ki so trenutno najbolj bistvene. Tako je zaradi tržnih razmer močno okrnjen proizvodni program tovarne, saj je zmanjšana proizvodnja gramofonov, od planirane dela za kooperacijo RC Banja Luka, pa je bilo v letu 1967 realizirano le 20%. Pri tem pretežna odgovornost pada na RC, posledice pa nosi kolektiv »Avtomatika«. Veliko breme za tovarno so nekurantne zaloge materiala predvsem AG 5, tako da je likvidnost tovarne minimalna.

Obrat v Mokronogu je bil rekonstruiran, vendar vse kaže, da trg še ni osvojen, kar ima za posledico, da so delavci v tem obratu skoraj pol leta brez pravega dela. Obrat v Višnji Gori trenutno nima večjih težav.

Največji problem je zato program tovarne, ki ne zadostuje za zaposlitev vseh delavcev ter za 100% OD. To pomeni, da mora tovarna čimprej dobiti še dodatno proizvodnjo, s sanacijskim kreditom pa bo treba rešiti problem vezanih sredstev AG 5. ZP Iskra mora o vsem tem voditi račun, saj te posledice izvirajo iz prve dobe

integracija »Iskre«. Zaradi nejasnega programa in nizkih OD je tudi fluktuacija strokovnega kadra velika, kar negativno vpliva na ves kolektiv.

Predstavnik tovarne »Avtomehanika« — Nova Gorica je opozoril na apatičnost mladine do proizvodnih problemov v njihovi tovarni. Vse kaže, da ta nezainteresiranost vpliva tudi na vključevanje mladih v samoupravljanje, saj v njih ne sodeluje noben mladinec, čeprav je povprečna starost kolektiva 28 let. Tovarniški komite pripravlja anketo za vpis mladih v ZK, kjer bi se vključili aktivni in sposobni delavci. Organizirana je bila »Sola za življenje«, na kateri pa ni bilo zaželenega števila poslušalcev, več uspeha je bilo doseženega na področju športa.

Sorazmerno mlad kolektiv se v proizvodnji srečuje s težavami nabave materiala in s kvaliteto izdelkov. Pa tudi porast proizvodnje je iz leta v leto manjši in je občutiti pomanjkanje industrijske tradicije.

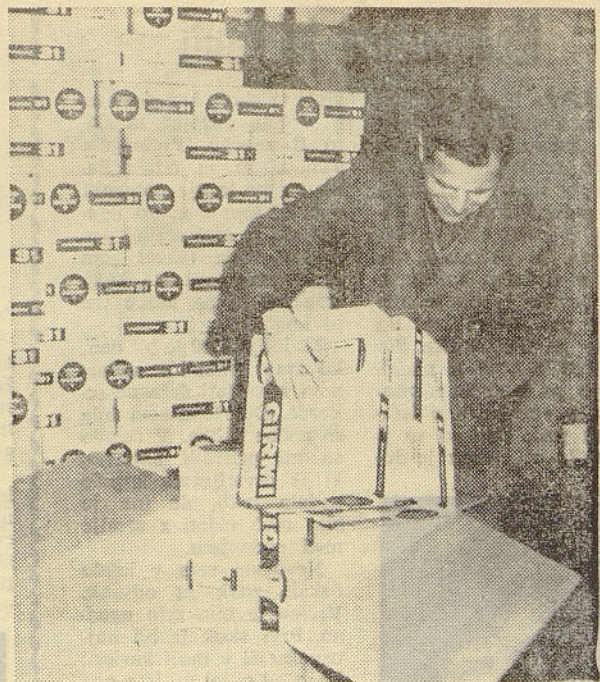
Ob vprašanju organizacijskih sprememb je komite mislil, da naj tovarna v Novi Gorici ostane kot samostojna branža avtoelektrike z utemeljitvijo, da je delo tehnološko popolnoma specifično nasproti drugim organizacijam ZP, prav tako tudi prodajna usmerjenost, ki je vezana izključno na avtomobilsko industrijo, važen pa je po mnenju komiteja, tudi faktor teritorialne značilnosti.

»V tovarni električnih merilnih instrumentov Otoče so kljub težavam uspešno zaključili poslovno leto 1967.« je dejal zastopnik mladine. Največji problem, ki se pojavlja, je ta, kako najti naročila za celoletno proizvodnjo, saj je težko prodreti na zunanje tržišče, ker še nismo tako znana firma. Vsekakor pa bo treba proizvodni program hitreje prilagajati potrebam tržišča. Mladina v tovarni je precej nezainteresirana za delo v organizaciji; temu je pogojen vedno boljši ekonomski položaj mladih. Največ sodelovanja je s sindikalnim odborom tovarne ter z občinskim komitejem Radovljica.

Mladinska organizacija »Elektromehanika« — Kranj je uspešno delovala. Glavno delo je bilo usmerjeno na organizacijo proizvodnih konferenc s ciljem čim boljše informiranosti mladih. Organiziran je bil seminar za vse mladince, ki so manj kot eno leto v tovarni, prav tako pa tudi strokovna ekskurzija zanje. Največji uspehi so bili doseženi na športnem področju. Pri delu v mladinski organizaciji se pojavlja problem prezaposlenosti mladih (izredno šolanje in še druge dejavnosti) tako da je

težko dobiti mladince, ki je res pripravljen v organizaciji aktivno delati. Posebno zanimiv problem je zaposlovanje mladih. V kranjski tovarni se je v letu 1967 zaposlilo 165 mladih brez upoštevanja tistih, ki so se vrnili iz JLA. Sama struktura na novo zaposlenih kaže, da je večina kvalificiranih in s srednjestrokovno šolo, zelo malo pa jih je brez kvalifikacije.

V drugih tovarnah ZP načrtno zaposlovanje močno šepa. Mnogo tovarn ni sprejelo študentov, dogajali pa so se tudi primeri, da nekatere tovarne niso ponovno sprejele na delo niti delavcev, ki so se vrnili iz JLA. Perspektiva zaposlovanja tudi v bodoče ni preveč rožnata, vsaj v panogi elektroindustrije ne, čeprav je to panoga, ki je dosegla v svetu nesluhen razvoj na visoki tehnološki ravni. Zato je v elektroindustriji čedalje večja potreba po velikem številu strokovnjakov. Če pogledamo stanje v »Iskri«, vidimo, da so delovna mesta, ki zahtevajo visoko strokovno izobrazbo v 75% primerov neustrezno zasedena. Naloga mladine bi morala biti, da bi prek samoupravnih organov vplivala na tvorbo kadrovske politike v tovarnah »Iskre«, da bi z zaposlovanjem mladih strokovnjakov izboljšali kadrovsko strukturo, kajti neskladje med zahtevami delovnih mest in dejansko usposobljenostjo vodi včasih do takih programskih odločitev, ki so včasih dražje, kot pa bi znešli OD večih strokovnjakov. Zastopnik mladih iz tovarne »Elementi« je dejal, da je tovarna že doberšen del leta pod časno upravo. Vzroki za sedanje stanje so bili v raztresenosti obratov, dezintegracijskih tendencah, slabem sodelovanju z ZZA, kar je privedlo do stagnacije izboljšav tehnologije v nekaterih obratih, kvaliteti izdelkov, nenotni komercialni politiki in ne nazadnje v različnih ten-

V tovarnah bi morali misliti tudi na ustrezno skupinsko embalažo, ker bi s tem odpadlo precej dela s prirejanjem kartonov obstoječi embalaži posamezne vrste izdelkov

dencah posameznikov, ki so se krili za organi samoupravljanja. Edini izhod je bila uvedba začasne uprave. Sedanji rezultati se že kažejo. Tako je bil dosežen sporazum s kupci in s tem zagotovitev dela, seveda s pogoji kvalitete izdelkov. Proizvodnja v kritičnih obratih je v porastu. Izvedene so bile določene kadrovske spremembe, nabavljeni so bili nekateri stroji in naprave, ki tudi že dajejo svoj delež k rentabilnejšemu poslovanju. Jasno pa je, da stanja ni mogoče sanirati v nekaj mesecih, pač pa je zato potrebna daljša doba.

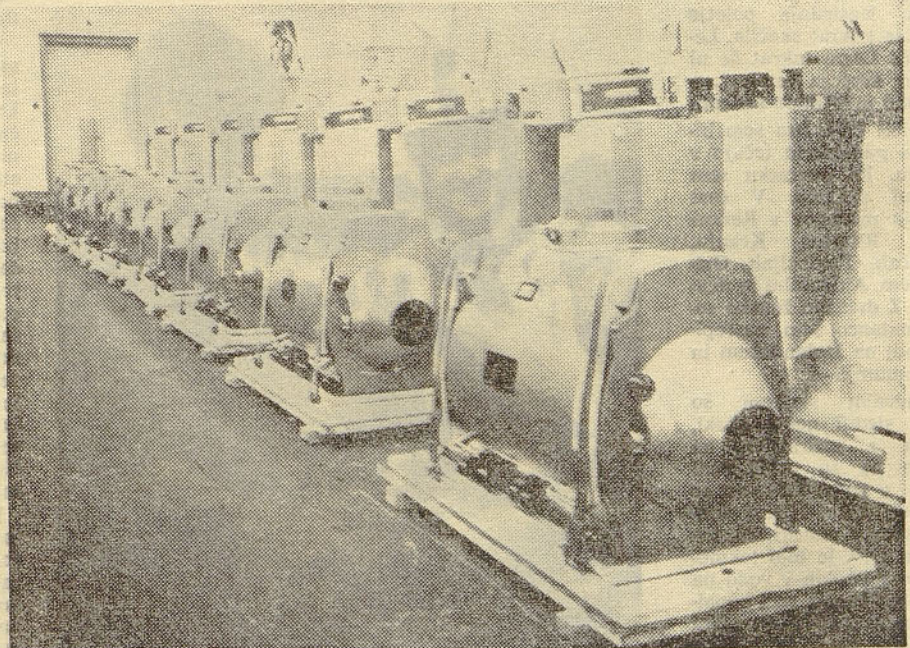
Delo mladinske organizacije je bilo oteženo zaradi oddaljenosti obratov, svojo aktivnost pa so kljub temu pokazali posamezni obrati kot Šentjernejski, Žužemberk in »Zarnice«. V ostalih obratih pa bodisi zaradi majhnega števila mladincev ali pa zaradi trenutnih težav ni bilo

čutiti nobene aktivnosti mladine. Zato bo naloga koordinacijskega komiteja, da čimprej skliče predstavnike mladine iz vseh obratov tovarne »Elementi«, kjer bi se dogovorili za skupno delo ter določili predsednika, ki bi imel nalogo, da skrbi za stalno povezavo med mladinskimi aktivisti tovarne.

V tovarni »Aparati« Ljubljana se prav tako bavijo s problemom, kako aktivirati mlade, da bi se zanimali za proizvodno problematiko ter se aktivno vključevali v delo samoupravnih organov. Vsekakor bo treba več prizadevnosti vseh mladih, pomoč vodstva tovarne pa ne bo izostala.

Mladinska organizacija v tovarni »Elektronske naprave« je lani oktobra začela akcijo za čim večje aktiviranje mladih. Tako so sodelovali z občinskim komitejem

(Dalje na 6. strani)

Takole razmontirajo in pripravijo v »Elektromehaniki« 32 mm kinoprojektorje za prevoz v Turčijo

Malokdo bi tov. Ivanki Puzin, zaposleni v kranjski tovarni verjel, da spada med jubilate 20-letnega dela v »Iskri«. Zna ohranjati mladost, čeprav je mati treh otrok. To, da je poročena, da dela v oddelku konstrukcije orodja in da je mati, je pač razumljivo. Da pa se je tov. Ivanka Puzin bavila tudi s padalstvom, pa mnogim ni znano. Ob vprašanju o letalih in padalstvu so se ji zaiskrile oči, obraz je do-

Tov. Ivanka Puzin

bil poseben izraz, misli in spomini pa so se strnili v mikaven splet žive govornice, ki jo v skrajšani obliki posreduje našim bralcem.

»Po uspešno opravljenem teoretičnem izpitu je prišel dan, ko bi morala opraviti še praktičen izpit, prvi skok.

Doma niso ničesar vedeli. Tisto nedeljo, bilo je 19. avgusta 1952, sem namesto, da bi nastopala s dramsko sekcijo, v kateri sem igrala neko stransko vlogo, odšla v Lesce in prvič skočila. Bilo me je zelo strah; kaj, če se padalo ne bo odprlo...? Začetnike je vedno strah odskočiti. V resnici pa je mnogo bolj nevaren doskok. Naslednje poletje sem še trikrat skočila. Letališče Lesce takrat še ni imelo svojega letala, zato smo tako malo skakali.

Poleti 1954. leta sem bila na padalskem tečaju v Vršcu. Po povratku sem precej skakala. V čast raznih mitingov v Radovljici, Ribnem, Kranju, Goričah, Predosljah, Ostrožnem, Ajdovščini in drugod. Z državno žensko reprezentanco sem nastopila tudi na Holandskem in v Romuniji.

Dnevnim skokom so 1956. sledili nočni skoki, skoki z zadržkom, na vrsto pa so prišli tudi skoki v vodo. Teh sem se najbolj bala. Nisem znala namreč plavati. 27. avgusta 1959. je bilo tekmovanje v skokih v vodo na Bledu. Oblekla sem kopalke in si pritrčila rešilni pas. Da ne znam plavati so vedeli samo kolegi, skakalci. Morala sem iz-

vesti ta skok, ker sicer ne bi dobila pogojev za zlato C značko. Premagala sem strah in odskočila. Ko so me fantje potegnili v čoln, sem z grozo opazila, da je moj rešilni pas prazen. Sele takrat sem pravzaprav spoznala, kako tragično bi se lahko vse to končalo.

22. julija 1960 je bil dan, ko smo skakali z namenom izboljšati državne rekorde. Določena sem bila za nočne skoke. V čelado so mi pritrčili baterijo, ki je osvetljevala kupolo padala tako, da me je bilo moč videti z zemlje med padanjem.

Nestrpno sem v letalu čakala znak za odskok. Vreme je bilo zelo ugodno. Prvi skok je bil najuspešnejši v moji karieri; 2,5 m od cilja! Se isto noč sem skočila še enkrat. To pot 4,5 m od središča! V povprečju 3,5 m. To je bil nov absolutni svetovni rekord. Rezultat je bil boljši celo od moškega svetovnega rekorda. Na žalost ni bil priznan, ker so bile meritve višine leta pomankljivo izvedene.

Čeprav skok uradno ni bil priznan, so padalci drugih držav pričeli še isto leto med seboj tekmovati, kdo bo ta rekord dosegel. To se je posrečilo Rusom v septembru 1960, vendar le moški reprezentanci. Ženski rekord pa sem še dolgo obdržala. 11. 9. 1960 sem izvedla 223 skok; ta je bil tudi zadnji. Na poti je bil namreč prvi otrok. Bodoče mamice pa ne smejo skakati.

Tov. Ivanka ima dve spomfinski uri. Prvo je dobila kot zelo uspešna padalka, drugo pa kot priznanje za vztrajno in vestno delo v »Iskri« ob 20-letnem delovnem jubileju. — Cestitamo!

Tov. Ivanka Puzin v padalski opremi

»Elektromotorji« Železniki: Vso skrb kvaliteti izdelkov

Železniki, 17. februarja — Ta dan je imel v železnikih v dvorani Doma kulture kolektiv Iskrine tovarne elektromotorjev svoj letni občni zbor, ki so se ga udeležili tudi gostje: sekretar ZP Pavle Gantar, član odbora začasno upravo inž. Tone Nedog, predsednik sindikata ZP Franc Hutler in tajnik Janez Silc, zastopnik sindikata »Elektromehanika« Kranj — Branka Nagode ter predstavniki podjetij »Niko« Železniki in LIP Češnjica

Predsednik sindikata tovarne »Elektromotorji«, tov. Jože Frelj je v svojem referatu namizal dogodke v pretekli mandatni dobi in med drugim delaj:

»Naš kolektiv je v preteklem letu preživljal eno od najtežjih obdobij. Ze ob koncu leta 1966 se je prodaja naših izdelkov na ameriškem trgu ustavila, ker pa drugih večjih kupcev nismo imeli,

Tov. Jože Frelj, predsednik sindikata »Elektromotorji« Železniki

smo morali proizvodnjo občutno zmanjšati. Tako nenaden zastoj proizvodnje je bila posledica večletne slabe prodajne politike. Vedeli smo, da usmeritev na enega samega kupca lahko sproži tak problem, vendar niti tovarna in ne skupne službe ZP niso našle novih večjih kupcev. Prav zato smo bili prisiljeni zmanjšati obseg proizvodnje. V začetku je

ameriški kupec dajal še obljube za dodatna naročila, zato smo problem nezaposlenosti nekaj časa reševali s plačanimi dopusti, ko pa je postalo jasno, da večjih naročil za omenjeni trg ne bo, je vodstvo tovarne predlagalo odpust večjega števila delavcev. Temu je kolektiv odločno nasprotoval in zahteval drugačno rešitev. V tej situaciji so bili sproženi še tudi drugi pereči problemi. Samoupravni organi niso videli izhoda iz te situacije, zato so odstopili in predlagali začasno upravo.

Delavski svet ZP »Iskra« je imenoval odbor za začasno upravo, za obdobje enega leta, ki je imel nalogo sanirati tovarno in ustvariti pogoje za nadaljno uspešno poslovanje. To obdobje gre h koncu. Če pogledamo sedanje stanje, moramo reči, da je prav gotovo velika pridobitev za našo tovarno v tem, da imamo več novih kupcev doma in v inozemstvu in da se je razmerje med izvozom in domačim trgom spremenilo v korist domačega trga. To je pomembno zaradi ugodnejših cen na domačem tržišču. Kupce na domačem trgu smo si v glavnem pridobili sami.

Več pozornosti bi vsekakor morali povečati kvaliteti naših izdelkov. Veliko govori mo tudi o zmanjšanju izmeta, vendar zaenkrat ni zadovoljivih rezultatov. Uvedena je bila tudi stimulacija na kvaliteto, ker pa delavci večji del o tem niso seznanjeni, leta nima pravega pomena. Izmet pa povzročajo tudi tehnološke napake, ali malomarnost tistih, ki teh postopkov ne izvajajo točno.

V obdobju časne uprave smo uvedli v tovarni uspešno izdelavo nekaterih polizdelkov. Bakelitne dele že nekaj časa delamo doma. Zdaj se ureja livarna in če bo delo steklo tako, kot je predvideno, bodo odliki za nas precej cenejši, kot če bi jih nabavljali drugod. Odbor za začasno upravo tudi išče rešitve v zmanjšanju režijskih stroškov, vendar je to vprašanje še vedno aktualno. Ob koncu obdobja časne uprave lahko ugotovimo, da se je stanje v tovarni izboljšalo in bo tovarna z nadaljnjim vestnim poslovanjem vseh članov kolektiva lahko spet začela normalno poslovati.

Pred nami so spet volitve samoupravnih organov in direktorja, ki ga bo izbrala po razpisu posebna komisija. Takoj bo treba začeti z izbiro kandidatov za samoupravne organe in sicer take, ki bodo znali uspešno voditi tovarno.

V razpravi, ki se v začetku kar ni mogla razživeti (zelo podobno kot po mnogih drugih tovarnah) so največ sodelovali vodilni delavci in gostje. Kot problem je bil v referatu nakazan prevelik izmet. O stimulaciji na kvaliteto pa je bilo rečeno, da leta nima pravega pomena, ker dokaj delavcev o ni dobro informiranih. O tem problemu je bilo v razpravi pojasnjeno, da bi morali neposredno odgovorni voditi večjo skrb, da pa bi tudi proizvodni delavci ne smeli popuščati v kvaliteti dela in se tudi sami zanimati za razna navodila. Ta problem se vleče kot rdeča nit že več let — in, kot kaže, ji še ne bo konca, če uprava ne bo odločno ukrepala. To so hkrati odvreni težki milijoni, ki bi jih kolektiv še kako potreboval. Ker ta propust veže skoraj dve tretjini osebne krivde in odgovornosti — je vsaka sentimentalnost v tej dobi poostrelega gospodarjenja — odveč! Da so ljudje o tem pre malo informirani, skoraj ni moč verjeti (čeprav je bilo tako povedano, saj imajo poleg sten-časa tudi interni »Informator«, ki pa, kakor so dejali, »pride, kadar pride.« Obstaja dejstvo, da je kvaliteta tako važna, da bi moral biti o tem vsak član kolektiva kar najbolje in sproti seznanjen, kar je možno storiti ustno, prek mojstrov, urejevalcev, brigadirjev ipd.

Predsednik odbora časne uprave inž. Lojze Žumer je med drugim dejal, da se je stanje v tovarni dokaj popravilo in da kolektiv že tretji mesec dobiva dobiva 100% OD. Dokajšen poudarek je dal na spremembo v prodaji, (ugodno razmerje izvoz in domači trg) in direktna prodaja na domačem trgu. Ta preobrat je vsekakor pozitiven, ker nudi večjo varnost za nemoteno proizvodnjo. Ostro je kritiziral apatičnost do prevelikega izmeta, poudaril važnost stabilne kvalitete in grajal nepravni odnos do tega problema, ki bi v denarju izražen — pokrival enomesečno plačo kolektiva. Apeliral je na kontrolo, da poostri nadzor, kar bo v dobro kolektivu. Kot drugi, tudi pebreč problem, pa je omenil bolovanje, ki gre prek vseh povprečij v sorodnih podjetjih in ki kolektivu odjeda težke denarje. Tu niso mišljeni res bolni člani kolektiva, pač pa tisti, ki »bolujejo« zato, ker jim to godi.

Ko je tov. inž. Žumer govoril o perspektivi, je dejal, da letos vse kaže, da naročil ne bo manjkalo. Če bodo nastali zastoji, bodo skoraj izključno zaradi materiala, ker jih pač tarejo finančne težave zaradi nizkih obratnih sredstev in seveda nove uredba o uvozu, ki podjetjem nalaga kar pretežno breme.

(Dalje na 8. strani)

Iz Zavoda za avtomatizacijo Dejavnost na področju UKV tehnike

Pred časom napovedana in z enim reportažnim sestavkom sicer že tudi začeta serija zapisov iz našega Zavoda za avtomatizacijo, je slednjič stekla redno. V nadaljnjih reportažah bomo iz tedna v teden naše bralce seznanjali z dejavnostmi posameznih skupin strokovnjakov ZZA tako, da bo čez čas celotna dejavnost zavoda poznana lahko vsem, še zlasti pa tistim, ki morda še ničesar ne vedo o ZZA, njegovih nalogah, prizadevanjih in uspehih, pa tudi težavah in problemih.

Zapisi iz posameznih oddelkov, služb in laboratorijev ZZA, ki jih bomo odslej redno objavljali v naslednjih številkah, bodo bodisi izpod peresa našega sodelavca, ali pa jih bodo, kot je bil to primer v prejšnji in današnji številki, napisali »protovoljci« iz teh oddelkov.

Ko želimo predstaviti naše delo na področju UKV tehnike ne bo odveč, če najprej razjasnimo nekaj pojmov. Da je UKV kratica za »ultra kratki val«, ve skoraj vsakdo, malokdo pa ve, da to kratico največkrat uporabljamo napak.

Po mednarodni nomenklaturi frekvenc so le-te razdeljene na devet frekvenčnih področij. Oglejmo si naslednja tri: področje od 3 do 30 MHz označujemo z HF (high frequency), področje od 30 do 300 MHz z VHF (very high frequency) in področje od 300 do 3000 MHz z UHF (ultra high frequency). Prav tako lahko potem ustrezna področja označimo z valovnimi dolžinami. Z dekametrskimi valovi označujemo HF področje, z metriskimi valovi VHF in z decimetriskimi valovi UHF področje.

Z označbo UKV torej ne povemo nič določenega, obi-

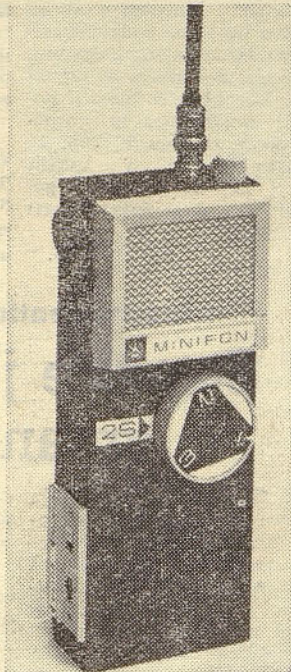
čajno pa s tem mislimo na VHF področje in frekvenčno modulacijo. Izraz UKV, ki smo ga prevzeli po nemški verziji, se je žal pri nas tako zakoreninil celo v literaturi, da ga bo težko pozabiti.

Na ZZA imamo v okviru oddelka za brezžične zveze tudi UKV laboratorij. Začetek delovanja tega laboratorija sega v dni pred 20 leti, ko si je pri nas začela utirati pot nova industrijska panoga — elektronika. V vseh teh letih, od začetka delovanja pa do danes je laboratorij prestajal in preživel vse pretrse, ki so spremljali razvoj elektronike. Danes imamo v laboratoriju močno skupino strokovno usposobljenega kadra, ki je s svojim znanjem in izkušnjami sposobna stopati v korak z vodilnimi tujimi firmami s tega področja.

Osnovna dejavnost laboratorija je razvoj naprav za

brezžične zveze v VHF področju. Pretežni del tega področja je namreč namenjen fiksnim in mobilnim zvezam.

Uporabnikov teh zvez je dolga vrsta. Našejmo jih le nekaj: reševalci, gasilci, policija, letalstvo, elektrodistribucija in mestni promet so službe, ki si jih danes sploh ne moremo več predstavljati brez dobro organizirane službe zvez.

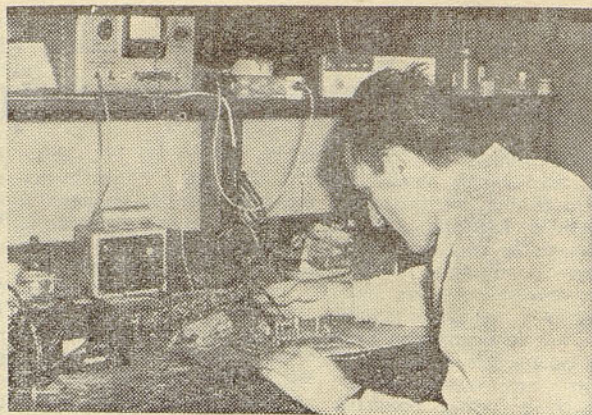

Ročna UKV sprejemno-oddajna postaja UKP-5 je našla že širok krog zadovoljnih uporabnikov na različnih področjih

In prav pri teh so mobilne brezžične zveze edina rešitev. Odveč je poudarjati, kako pomembno je biti v stalnem stiku z reševalnimi vozili na terenu ali pa recimo z ekipami, ki iščejo ali odpravljajo napake na daljnovodih. Toda to sta le dva skromna primera. Pravzaprav bi danes težko našli dejavnost, v kateri brezžičnih zvez ne bi uporabljali. Razvoj naprav za te zveze pa je naša naloga.

Tako kot v ostalih panogah elektronske industrije lahko zasledimo tudi pri nas skok od klasičnih naprav v cevni izvedbi na sodobne, povsem transistorizirane sprejemno-oddajne postaje. Prav polvodniki so bili tisti element, ki je omogočal izdelovanje aparatov za zveze — predvsem mobilne v takšnih dimenzijah, da danes ne predstavljajo več nobene dodatne obremenitve za vozilo.

V dobi cevne tehnike pa temu ni bilo tako. Aparature so poleg tega, da so potrebovale močan vir električne energije, bile tudi vse prej kot lahke in majhne. Pri vsem tem pa so bile elektronske cevi občutljiv element, ki je s pogostimi okvarami zmanjševal zanesljivost naprav.

Delo pri razvoju miniaturnih modulov za UKV naprave terja poleg drugega tudi veliko potrpežljivosti

Transistorizacija je torej naša mesto tudi na VHF področju. Vso razvojno pot od klasične cevne tehnike do današnje polvodniške pa je bilo treba prehoditi tudi pri nas. Razvoj tehnologije gre danes naprej tako skokovito, da bi bilo samo zasledovanje dosežkov v svetu že stagnacija. Tega smo se pravočasno zavedli in usmerili naša prizadevanja v raziskave in iskanje novih, originalnih rešitev.

To je bilo torej delo, ki ga je moral v preteklih letih opraviti UKV laboratorij. In ni neskromno, če rečemo, da nas rezultati, ki smo jih dosegli, uvrščajo v skupino vodilnih tujih firm, ki se ukvarjajo z dejavnostjo na tem področju.

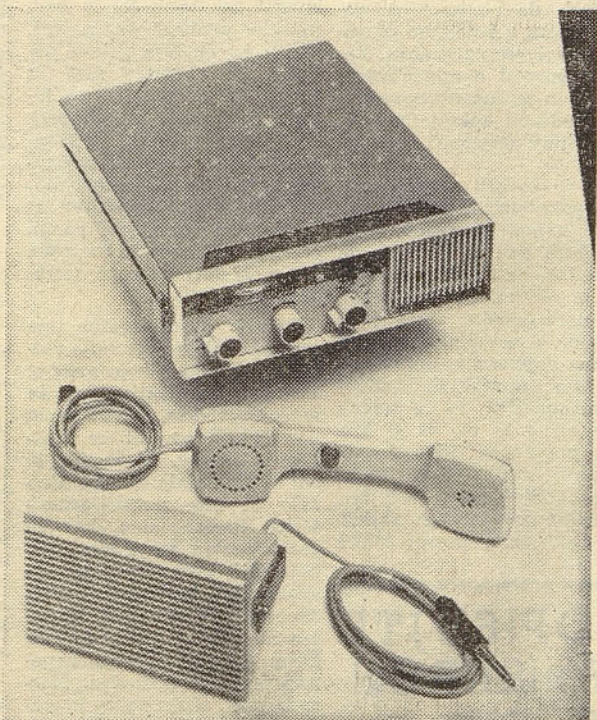
Z moderno zasnovanimi sprejemno-oddajnimi postajami UKP-5, UKP-6 in UKM-7 smo med prvimi, ki jim je uspela popolna transistorizacija. Posebnost pa je popolnoma transistorizirana postaja UKM-7 za duplexno obratovanje.

Nesporno je, da je strokovno močna in sposobna razvojno-raziskovalna služba pogoj za uspešno uveljavljanje v današnji hudi mednarodni konkurenci. Toda to je le

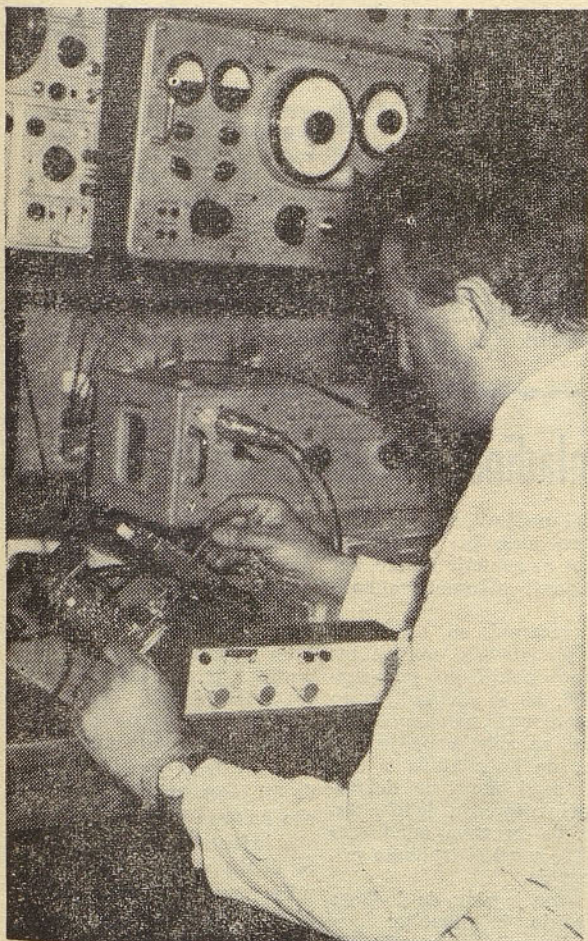
eden izmed pogojev. Razvojno raziskovalni dejavnosti mora slediti tudi neposredna proizvodnja, le-ta pa mora imeti vse pogoje, da se lahko hitro prilagaja spremembam na tržišču, da lahko danes naprej tako skokovito, v času hitrega napredka do skrajnih možnosti uporabi dosežke razvoja in jih tudi ekonomsko izkoristi. Sele to pa daje potem dovolj trdno podlago za nadaljnje raziskovalno delo, ki je nedvomno ekonomsko odvisno od uspešnega »vnovčenja« predhodnih dosežkov razvojnih služb.

Prišli smo do problema, ki je tako značilen za sodoben industrijski razvoj. Rekli bi mu — hitro obračanje sredstev. Prav to pa postavlja pred nas nove naloge. Če želimo da ne bo dvajsetletni trud, ki smo ga vložili v dejavnost brezžičnih zvez na VHF področju zaman, je potrebno, da proizvodnja s hitrimi akcijami izkoristi dosedanje dosežke in s tem najde sredstva za nadaljnje razvojno raziskovalno delo. Potencialne možnosti za to imamo, najti moramo le način in pot, da bomo le-te znali izkoristiti. Prav to in edino to pa naj bo skupen cilj, tako proizvodnje kot razvoja.

Pik

Osem kanalna mobilna ali fiksna UKV sprejemno-oddajna postaja UKM-7

Končno umerjanje sprejemno-oddajne postaje UKM-7

Poglavitno v gospodarstvu: izvoz, racionalna delitev dohodkov, rentabilnejše investicije in integracija

Tudi stalne razstave pomagajo k poznavanju našega podjetja

(Nadaljevanje s 1. strani)
tisk samo v tem smislu, da vodijo čim bolj racionalno in selektivno kreditno politiko. Doslej to še ni tako. Je še mnogo popuščanja, sociale, še vedno se na smrt bolni rešujejo z navadnim aspirinom, kar je popolnoma brezuspešno početje. Še se kreditirajo nekurantne zaloge; imamo še vedno pomirljiv odnos do evidentnih definitnih žarišč.

Obstajajo integracijska gibanja, vendar so počasna. V integraciji sm onekaj doseglji, čeprav gre to zelo počasi. V skupščini je bilo slišati predloge in zahteve, na naj bi izvršni svet bolj odločno in hitreje pospeševal integracijo. »Moram izjaviti tu pred vami vsemi,« je poudaril tov. Kavčič, »da so glede tega možnosti izvršnega sveta zelo majhne in da se izvršni svet ne čuti dolžnega nositi posledice tistih kratkovidnih, ki mislijo, da se bodo njim na ljubo spreemnilo neizprosnimi zakoni ekonomskega napredka, ki delujejo ne samo v Jugoslaviji, ampak tudi v svetu.«

Okvir našega neposrednega delovanja v gospodarstvu v letošnjem letu nam torej določajo naslednje naloge: izvoz, bolj ekonomska in racionalna delitev osebnega dohodka, bolj premišljene in rentabilne investicije ter integracija.

Tov. Kavčič je tudi poudaril, da isti proporcionalni obseg ob večji učinkovitosti akumulacije, ki smo se zanj zavestno odločili, nam ne dovoljuje, da bi povečali celotno splošno in osebno poročnjo bolj, kot se bo povečal družbeni proizvod.

Tov. Stane Kavčič je dejal, da se izvršni svet strinja s stališči, da obremenitev gospodarstva v sedanjem obstoju ni moč več povečevati. Nato je govoril o materialnem stanju in možnostih posameznih področij splošne potrošnje v naši družbeni nadstavbi.

Ko je govoril o problematiki pokojnin, je omenil, da našli najbolj ustrezne organe glede na to, ali smo že nizicijske in statutarne rešitve, je očitno, da sedaj trka na upokojska vrata tista delovna generacija, ki je med dvema vojnama nosila osnovno težo naporov in družbenega napredka. In če zraven tega vemo še to, da je bila lani povprečna pokojnina v Sloveniji okrog 48.000 S din, torej komaj nekaj več kot polovico povprečnega zasluga zaposlenih, potem lahko

mirno rečemo, da je tu dosežen prihodnosti v nobenem prižben minimum, ki ga navzdol meru ne bi smeli prekoračiti. V mnogih razpravah je bilo izraženo enotno mnenje, naj bi povprečne pokojnine predstavljale okrog 65 odst. povprečnega zasluga zaposlenih. rovanje postopoma povečali. Spričo tega bomo morali resno razmišljati o tem, kako bi izdatke za socialno zavarovanje pa je seveda vprašanje, ali je mogoče z vsem tem izdatkom obremeniti samo tekoče živo delo, to se pravi, vezati ga na obseg izplačanih osebnih dohodkov, ali pa so tu mogoče še kakšne druge, bolj racionalne in zlasti bolj gospodarske rešitve: na primer delna naložba dolgoročnih fondov socialnega zavarovanja v tekoče gospodarstvo oziroma njegova sodelstva pri razširjeni reprodukciji.

Na koncu je povedal tudi nekaj o problemu šolstva, raziskovalni in razvojni dejavnosti, kulturi in javni upravi. Glede šolstva ter raziskovalne in razvojne dejavnosti je dejal, naslednje: Izvršni svet je že poslal skupščini neposredni akcijski program za racionalizacijo šolske mreže. Naj rečem priznanje republiški in temeljnimi izobraževalnim skupnostim, ki so kljub temu da obstajajo razmeroma kratko dobo, že začele delovati in urejajo mnoge težke probleme veliko bolj uspešno, kot pa je to v prejšnjem obdobju delala država. Začel se je boj za kvaliteto. Bistrijo se pogledi glede nagrajevanja po delu, v katerem naj bi bila osnovna pedagoška ura. Že prve analize, napravljene znotraj teh samoupravnih struktur, pa so pokazale, da imamo nekaterih šol in kadrovske profile že preveč, hkrati ko obstaja očitna potreba, da nekatere šole in kadrovske profile mnogo hitreje razvijamo. Zaradi tega v izvršnem svetu racionalizacije šolske mreže ne pojmuje tako, da bi to pomenilo, da bomo zmanjšali skupni izdatek za šolstvo, pač pa ga pojmuje tako, da bo treba napraviti bolj ustrezno notranjo porazdelitev.

Razvoj naše družbe na vseh področjih potrebuje večjo in kvalitetnejšo prisotnost znanosti, aplikativnega in razvojnega dela, tehničnih in tehnoloških novosti ter praktičnih izumov. Možnosti, ki naj bi jih dajalo raziskovalno delo, še niso zadosti izkoriščene. Raziskovalno delo in gospodarstvo bosta morala v najbližnji prihodnosti močno spodbujati in oplajati drug drugega. V prvi fazi skušamo zato dati pobudo vsem živim in ustvarjalnim naporom na tem področju. Normalizirati skušamo v proračunu financiranje sklada Borisa Kidriča, kar pri usklajevanju proračuna ni bil maj-

hen napor. Pri obesgu sredstev za raziskovalno delo je bilo zato še težje uskladiti želje z možnostmi. Jasno je, da je v interesu ustrezne družbene politike in vključitve raziskovalcev samih v kreiranje te politike in v programiranje raziskovalnega dela potrebna ustrežnejša organizacija raziskovalnega dela.

To so v glavnem v skrajšanem besedilu podane besede predsednika izvršnega sveta Staneta Kavčiča v republiški skupščini o letošnji politiki družbenega in gospodarskega razvoja v SRS, ki nakazujejo to, v kakšni smeri naj bi se gibala gospodarska dogajanja v naši republiki.

P. G.

»Instrumentik« — Otoče Stroške je treba zmanjšati

Na 22. redni seji upravnega odbora so največ časa posvetili letošnjemu gospodarskemu planu. Kot je dejal šef finančnega sektorja tov. Truhavec, je gospodarski plan izdelan na osnovi plana proizvodnje in prodaje in vsklajen s proizvodnimi zmogljivostmi. Plan predvideva 16.853.600 N din vrednosti proizvodnje oz. v primerjavi z lanskim letom 95,6 %, ki se zadevno odraža v številu zaposlenih in osebnih dohodkih.

Pri razpravi o finančnem planu je UO obravnaval tudi stanje naročil in število zaposlenih. Po pogodbah so predvideni plan še ni v celoti pokrit z naročili, vendar vse kaže, da vrednost letnega plana ne bo odstopila. V kolikor bo naročil več, kot jih predvideva plan, bo to vsaka kor pozitivno vplivalo na potek dela. Omenjeno je bilo, da bi bilo dobro vodilne ar-

Nedvomno drži, da je potrebno, če se hočemo čim bolj uveljaviti tudi doma, da naše podjetje in njegovo proizvodnjo spozna čim bolj najširši krog ljudi. Nemajhen delež pri tem prispevajo lahko tudi stalne razstave, katere že vrsto let aranžira, ureja in obnavlja naša propagandna služba.

Ne bo zatorej odveč, če na kratko pogledamo, kje vse takšne razstave so in kaj iz našega proizvodnega programa lahko ljudje na njih spoznajo skozi vse leto.

Na ljubljanski elektro fakulteti na primer obsega stalna razstava dovršen izbor naših sestavnih delov, merilno tehniko, telefonijo, kinokustiko in avtoelektričnih

izdelkov. Na Tehnični srednji šoli — oddelku za šibki tok — so stalno razstavljeni tisk izdelki naših tovarn: avtoelektrični, električni števecji, požarno-varnostne naprave; kazalni instrumenti ter delo tudi telefonija.

V naši pokloni šoli na Linhartovi cesti v Ljubljani so stalno razstavljeni izdelki stikalne in merilne tehnike, telefoni in radijski sprejemniki, medtem ko stalna razstava v Solskem centru za trgovino in turizem v Ljubljani obsega elemente za elektroniko, radijske sprejemnike, požarno-varnostne naprave in izdelke avtoelektrike. Na inštitutu za javno upravo pravne fakultete v Ljubljani so razstavljeni naši gramofoni in telefoni, na letališču na Brniku pa potniki nehoti pogledujejo po našem uspelem 16-milimetrskem kinoprogektorju.

V Zagrebu pa so vidni naši izdelki kar na štirih stalnih razstavah, in sicer na zagrebški elektro fakulteti sestavni deli ter izdelki merilne in stikalne tehnike. Na ekonomski fakulteti je razstavljen zemljevid Jugoslavije, v katerem so naznačena mesta, kjer obratujejo naše tovarne in ima PSO svoje filiale. V centru za gostinstvo in turizem zajema stalna razstava radijske sprejemnike in naše gospodinjske stroje, medtem ko so pri podjetju Elektroopskrba v Zagrebu stalno razstavljeni izdelki naše merilne in stikalne tehnike ter slike nekaterih naših značilnih izdelkov.

Na splitski elektro fakulteti je stalna razstava sestavnih delov ter merilne in stikalne tehnike, dve stalni razstavi pa je propagandna služba uredila tudi na dveh naših ladjah, in sicer na ladjah »Goranka« in »Korotan«; gramofone, telefone, izdelke stikalne tehnike in nekaj slik iz našega ostalega proizvodnega programa in proizvodnje.

K članku »Uspela mladinska konferenca ZP Iskra«

(Nadaljevanje s 3. strani)

Šiška, z vojaki in šolskimi aktivisti ter se udeleževali športnih tekmovanj ter kulturnih prireditev. Povezave pa ni bilo s koordinacijskim komitejem podjetja, ki ni v celoti izpolnil svoje naloge za koordiniranje dela med komiteji naših delovnih organizacij. V bodoče naj koordinacijski komitej bolj podrobno obvešča tovarniške komiteje o vseh akcijah, ki jih bo izvajal.

V imenu vseh gostov je konferenco pozdravil predstavnik elektronske industrije Niš in izrazil željo, da bi kljub temu, da smo konku-

renčni podjetji, morali najti skupen jezik pri prodaji izdelkov na zunanje tržišče, ker izoliranost nikomur ne koristi.

V razpravi so sodelovali tudi predstavniki uprave ter družbenopolitičnih organizacij ZP, ki so nakazali vrsto problemov ter nalog, pred katerimi se nahaja podjetje z željo, da bi mladina v čim večji meri pozitivno delovala pri reševanju le-teh. Zelim, da bi novo mladinsko vodstvo v celoti izpolnilo pričakovanje.

K temu je prav, da dodamo naslednjo informacijo:

Predstavniki koordinacijskega komiteja so imeli raz-

govore s predstavniki mladinske RIZ, RC, EI Niš, »Sever« Subotica in Energoinvest Sarajeva, kjer je bilo dogovorjeno o sodelovanju na kulturno-sportnem področju. Prvo srečanje mladine teh podjetij bo prvega maja letos v Banja Luki, vsako leto pa bo organizacijo prevzela druga mladinska organizacija. Prav tako je bilo govora, da bi letos sestavili mladinsko delovno brigado elektronske industrije Jugoslavije, ki bi delala v akciji »Sava 68« v Zagrebu. Naše podjetje naj bi dalo v to brigado 20 brigadirjev.

Henrik Peternej

DOPISUJTE V »ISKRO«!

Naslov uredništva:

Kranj, Savska loka 4
Tel. 22-221, int. 333.

Iz sklepov samoupravnih organov

ELEKTROMEHANIKA

SKLEPI
26. SEJE UO
(13. II. 1968)

● V zvezi s sklepom UO ZP Iskra predlaga UO tovarne delavskemu svetu, da odobri plačilo bremepisa za pokritje izgube Počitniške skupnosti Iskra v znesku 19.337,82 din. Kot osnova za prispevek se vzame število penzijskih dni, ki so jih koristili člani posameznih organizacij ZP Iskra.

● Upravni odbor zavrača predlog ZP Iskra za poravnavo bremepisa za plačilo stroškov, ki so nastali pri nakupu počitniškega doma na Bledu iz razloga, ker so sredstva za prodani počitniški dom v Ankaranu, ki je bil last Elektromehanike, v celoti prešla v upravljanje Počitniške skupnosti. Upravni odbor meni, naj se ta sredstva upoštevajo kot prispevek Elektromehanike za nakup omenjenega doma na Bledu.

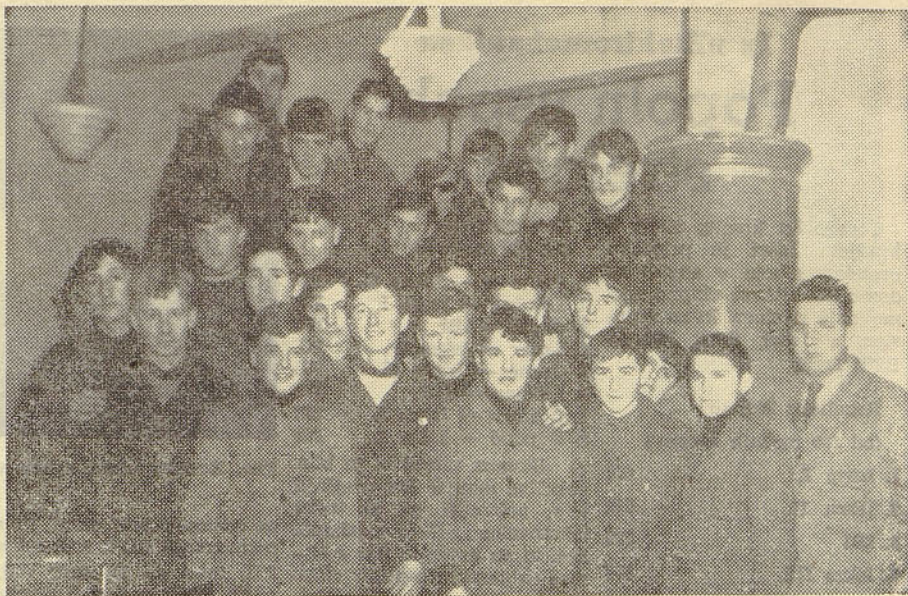
● Upravni odbor daje svoj pristanek k sporazumu o spojitvi obratnih ambulant in zdravstvenih domov na Gozrenjskem v nov Zdravstveni dom s sedežem v Kranju. K temu zdravstvenemu domu se

pripoji tudi Obratna ambulanta Iskra. V tej zvezi je potrebno urediti, da se obseg uslug dosedanje obratne ambulante tovarne ne zmanjša, da ostanejo njena osnovna sredstva in se lahko odtujejo le s soglasjem tovarne Iskra Elektromehanika Kranj.

● Upravni odbor je sprejel predlog službe kvalitete, po katerem se s 1. marcem 1968 korigirajo normativi za obračunavanje kvalitete norme na posameznih stroškovnih mestih. Istočasno se v sistem kvalitete norme vključijo 34 delavcev iz vzdrževanja in justirke v obratu ATN. Za slednje je izdelana posebna tabela faktorjev v razponu od 20 odstotkov v minus do 33 odstotkov v plus.

● Upravni odbor je sprejel na znanje poročilo o realizaciji izvoza v mesecu januarju 1968, po katerem je bil plan proizvodnje izpolnjen s 177,75 odstotka; plan izvoza PSO za tovarno pa s 114,17 odstotka.

● Upravni odbor je sprejel na znanje poročilo o realizaciji izvoza v mesecu januarju 1968, po katerem je bil plan izvoza tovarne izpolnjen s 177,75 odstotka; plan izvoza PSO za tovarno pa s 114,17 odstotka.

Učenci enega izmed razredov prvega letnika Poklicne šole ISKRE v Ljubljani

te na Dolenjskem ter za tovarno radijskih sprejemnikov v Sežani. Razen naštetih, pa je letos v tej šoli tudi 61 učencev iz Knina, katere je za potrebe na območju Kmina poslal na šolanje tamkajšnji Zavod za zaposlovanje.

Večina učencev z ljubljanskega področja stanuje doma, kar pa jih je iz bolj oddaljenih krajev in leti iz Knina in iz mest izven ljubljanskega okraja, pa stanujejo bodisi v internatu »Ivan Cankar« ali drugih ljubljanskih domovih.

V letošnjem šolskem letu znaša mesečna šolnina za učenca okrog 25.000 starih dinarjev, pri čemer financirajo šolanje za 225 učencev naše

šola v tekočem letu ne bo imela bistvenih finančnih problemov.

Razen rednega izobraževanja učencev pa v letošnjem šolskem letu Poklicna šola Iskra v Ljubljani strokovno izobražuje tudi odrasle. Pravkar v dogovoru z Zavodom za zaposlovanje tečeta dva strokovna tečaja in sicer je v prvem osem finomehanikov,

slednjem času tem bolj ne razumljiva ideja, naj bi to šolo ukinili. V vodstvu šole se teh teženj ne znajo razlagati, nedvomno pa bi bil tak ukrep kaj slaba usluga tovarnam, saj prav gotovo strokovnega kadra še dolga leta pri nas ne bomo imeli odveč. Prav zaradi teh dejstev bi bilo umestno predhodno temeljito pretehtati

NA OBISKU V POKLICNI ŠOLI ISKRE V LJUBLJANI

Šola vzgaja ustrezne strokovne kadre za naše tovarne

ODKOD IN ZAKAJ TEŽNJA ZA UKINITEV ŠOLE?

Naš sodelavec se je te dni razgovarjal z novim predstojnikom Poklicne šole Iskre v Ljubljani, ki deluje v prostorih tovarne elementov za elektroniko. Tov. prof. Alojz Fašun je odgovarjal na vprašanja in iz tega je nastal naslednji sestavek.

V tekočem šolskem letu 1967/68 je na Poklicni šoli Iskre v Ljubljani skupno 340 rednih učencev, ki se tu vzgajajo v kovinarski in elektro stroki. V kovinarski stroki je skupno 167 učencev in sicer v I. letniku v dveh razredih 48, v II. letniku v 4 razredih 79 in v III. letniku 40, medtem ko jih je v elektro oddelku v 4 razredih I. letnika 62, II. letnika v 2 razredih 38 in v 3 razredih III. letnika 73.

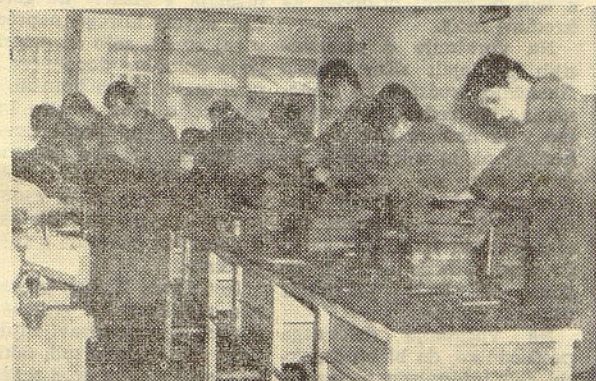
Devetintrideset učencev se pri tem šola na Železniški industrijski šoli, kjer imajo praktični pouk in tehnologijo obdelave, ostali učni program pa študirajo v Poklicni šoli na Linhartovi cesti.

Večina učencev v tekočem šolskem letu je s področja Ljubljane, saj ima šola nalogo predvsem vzgajati kadre za potrebe naših tovarn na tem področju. Seveda je pri tem tudi nekaj učencev namenjenih za tovarne in obra-

Prof. Alojz Fašun

tovarne. Tu velja poudariti, da so pa naše tovarne dokaj redne pri poravnavanju svojih obveznosti, kar šoli nedvomno povzroča precejšnje težave. Za učence iz Knina sredstva za šolanje njihovih 61 učencev priteka dokaj redno, medtem pa je na šoli še 54 učencev, ki so bili sprejeti na razpis in so tako rekoč »nerazporejeni« in zanje šola še nima urejenega plačila šolnine, vendar pa prav v tem času teko razgovori s temeljno izobraž. skupnostjo Ljubljana, ki bo verjetno prevzela te stroške šolanja. V kolikor bo ta dogovor uveljavljen in bodo redneje nakazovale svoj delež sredstev tudi vse naše tovarne in enote, za katere s tu šolajo mladi bodoči strokovni kadri,

Delavnica za finomehansko stroko je kar pretesna, kadar so v elementu vsi učenci enega razreda

ki se bodo v tri in pol mesečnem tečaju, ter nato v 6 mesečni praksi na ustreznem delovnem mestu v tovarnah prekvalificirali v ključavničarje, v drugem pa 12 delavcev s kovinarskimi poklici šolajo v brusilce, ki so trenutno zelo iskan kovinarski poklic, zlasti v naši novi orodjarni na Stegnah. Za oba dva tečaja je šola sama izdelala učni program, katerega pa je tudi potrdil Zavod za šolstvo in bodo tečajniki, ki bodo tečaj uspešno opravili, dobili splošno veljavno spričevalo o kvalifikaciji. V tečajih je predvideno okrog 250 učnih ur, kar je jamstvo, da si bodo tečajniki pridobili solidno strokovno znanje, pa tudi prakso.

Pred nekako dvema leti so bile v prostorih, kjer deluje šola, izvršene nekatere adaptacije, spričo katerih je šola dve leti poslovala v dokaj normalnih pogojih, če izvzamemo neredno porovnavanje obveznosti s strani naših tovarn. Na splošno so v tovarnah s kadri, ki prihajajo s te šole zadovoljni, zato je v po-

pobudo o ukinitvi šole, ne pa se, po naši stari praksi, kar na hitro roko odločiti za ukinitve in to prav zdaj, ko šola posluje normalno, uspešno in prav za prav z ne prevelikimi in nerešljivimi problemi.

Glede na učence v letošnjem šolskem letu in njihovo vedenje kaže, da predavatelji in vodstvo nimajo večjih težav, mimo običajnih, lastnih tem letom. Bolj problematični pa so neopravičeni izostanki zlasti učencev III. letnika. Le-ti so namreč doberšer del tega šolskega leta že na praktičnem delu v tovarnah, imajo pa zaradi nedosledne kontrole njihove prisotnosti pogosto krat priložnost to izkoristiti in si privoščiti neopravičen izostanek.

O polletnih učnih uspehih na šoli prinašamo na str. 2 ustrezne podatke, prav tako pa o uspehu učencev I. letnika kovinarske stroke, na januarjem tekmovanju v A programu v Domžalah, kjer so se s svojimi rezultati uvrstili na tretje mesto, za učenci z Jesenic in iz Poklicne šole ISKRE v Kranju. -C-

Učenci med praktičnim poukom v radio-televizijski delavnici Poklicne šole v Ljubljani

Iz »Elektromehanike« Popoln uspeh strelcev

Tovarniški komite ZMS v kranjski Iskri je pripravil preteklo soboto v strelskem domu SD »Iskra« ekipno tekmovalje strelcev, ki so zaposleni v Iskri, Savi, IBI in BPT Trzič.

Rezultati: Ekipno

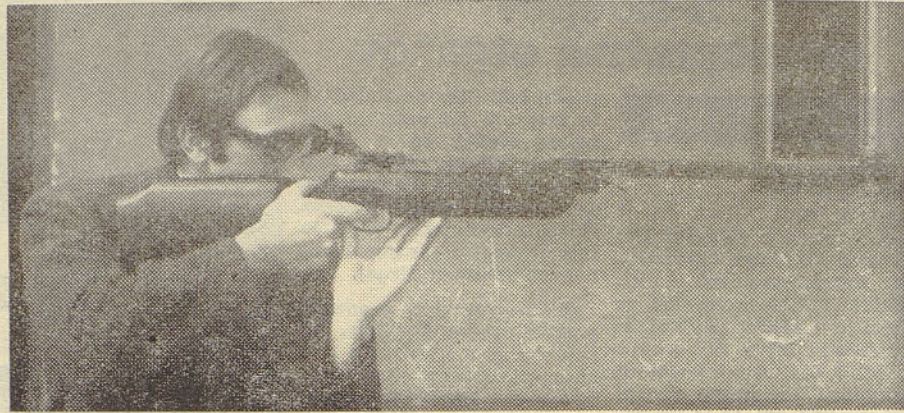
(od 800 možnih krogov)

1. Iskra I.	870
2. Iskra II.	642
3. IBI	599
4. Iskra III.	566
5. Sava	507
6. BPT — Trzič	433
7. BPT — Trzič	366

Posamezniki:
(od 200 možnih)

1. Malovrh — Iskra II.	180
2. Lombar — Iskra I.	174
3. Žagar — IBI	173
4. Lozar — Iskra I.	171
5. Černe — Iskra II.	168
6. Laknar — IBI	163
7. Rozman — Iskra I.	163
8. Bojanič — Iskra I.	162

Skupna udeležba je bila nekoliko manjša kot prejšnja leta, pohvaliti pa je treba tekmovalce »Elektromehanike«, ki so nastopili kar s štiri ekipami in uspeli v ekipni in posamični uvrstitvi. Kljub vsemu pa bi bilo treba grajati nedisciplino nekaterih »Iskrašev«, ki so bili določeni

Tov. Branko Lozar spada v elito Iskrinih strelcev

za nastop v prvi ekipi, pa se tekmovalca sploh niso udeležili, tako da je imel vodja naših strelcev precej nevšečnosti zaradi ponovnega sestavljanja ekip.

B. M.

»Elektromotoriji« Zelezniki: Vso skrb kvaliteti izdelkov

(Nadaljevanje s 4. strani) Pričakujejo, da jim bo »Mikron« v kratkem plačal sto milijonov S din dolga; s tem bi precej pridobili na kreditni moči.

Na vprašanje o stanovanjih je dejal: »Kar imamo finančnih sredstev za stanovanja, jih redno tudi dajemo v ta namen. Ker pa dohodkov ni, ni ustreznih skladov, ker ne ustvarjamo ustreznih akumulacij. V bližnji bodočnosti je predviden stanovanjski blok. Kar se tiče posojil, bodo dana le tistim, ki bodo prispevali ustreznih deležev.«

Na vprašanje delovnega predsednika, da bi bil kolektiv rad informiran o reorganizaciji in integraciji, — je sekretar ZP »ISKRA« tov. Pavle Gantar dejal, da vse

študije kažejo, da »Iskra« mora upoštevati tržni koncept. Vedeti moramo, kaj bomo lahko prodali. Sedanja organizacija v »Iskri« ne garantira dovolj hitrega napredka v tej smeri, zato se pripravljajo določene dopolnitve oz. novi materiali za branžno organizacijo. Kar se tiče integracije, je po svetu povsod pričujoča. »Iskra« ne more ostati izolirana. Zato bodo vodeni naslednji teden zadevni razgovori o integraciji »Iskre« v državi in povezavi s tujimi firmami.

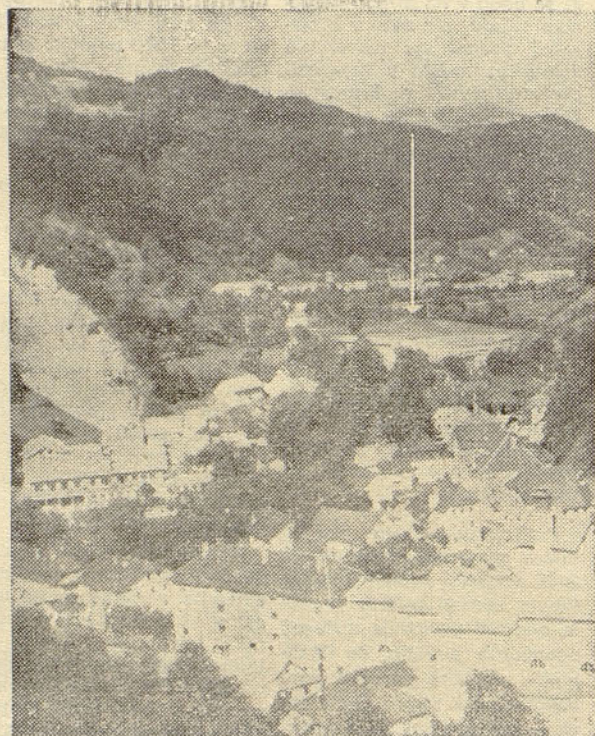
Tov. Farn Hutter, predsednik sindikata ZP »Iskra« je govoril o samoupravljanju in vlogi teh organov tudi takrat, ko stoji kolektiv pred težkimi odločitvami. »V kratkem,« je dejal tov. Hutter, »bo doba začasne uprave končana. Vo-

ljen bo nov direktor, voljeni bodo tudi novi samoupravni organi. Na vas je koga in katera boš izbrali, da bodo dane naloge zadovoljivo opravili. Ne delajte propustov; izberite dela voljne in progresivno revolucionarne ljudi, ki bodo z navdušenjem, vestnostjo in strokovnostjo prispevali svoj delež k procvitu te tovarne in ki bodo od strokovnih timov zahtevali strokovno delo, vestnost in odgovornost.«

Tako nekako je potekala sindikalna letna konferenca v Zeleznikih. Od neposrednih proizvajalcev žal, ni nihče razpravljaj. Kaže, da je vsem vse prav. Vsekakor je treba priznati, da je tovarna pod začasno upravo napredovala in prebrodila grozljivo krizo. Ljudje so zadovoljni, da imajo 100% osebne dohodke, vse druge skrbi so jim spričo tega, skoraj bi rekli, nepomembne. Skrbi jih le nov delovni čas, za katerega pa je vodstvo mnenja, da se bo treba hočeš-nočeš s tem sprizniti, vendar ne bodo to novost prevzeli prej, dokler ne bo danih pogojev, vsaj za 80% članov delovnega kolektiva. Sicer pa pridejo v poštev predvsem režijci in zaposleni v orodjarni in vzdrževanju strojev, drugi pa itak delajo v dveh izmenah.

V Zeleznikih imajo navado, da je po letni konferenci nekaj domač praznik. Mimogrede so bili pospravljeni stoli, živa in poskočna muzika pa je odprla veselje, mladenske in mladi pa so se urnih nog pognali prek plesišča v dvorani. Da ni manjkalo klobas, dobre kapljice in podobnih dobrot, ni potrebno dvakrat povedati. Da, še bar z rdečo lučko so si omislili (brez striptiza seveda). Kljub tej »pomankljivosti« pa je bil bar dobro obiskan, kajti »stari graničar« in »hermelika« nista bila od muh.

Ben

Puščica kaže, kje se nahaja zgradba Iskrine tovarne v Zeleznikih

Združeno podjetje
ISKRA-KRANJ
Prodajno servisna organizacija Ljubljana
Biro za elektronske računalnike

kot zastopniki ene vodilnih ameriških proizvajalcev elektronskih računalnikov in perifernih naprav

CONTROL DATA CORPORATION
razpisuje za razširjenje svojih dejavnosti mesta
EKONOMISTOV

POGOJI:

- visokošolska, eventualno tudi srednješolska izobrazba s prakso najmanj 3 leta
- pasivno znanje angleščine, zaželeno je tudi znanje nemščine
- zaželena starost do 35 let
- odslužen vojaški rok

Nastop delovnega razmerja je mogoč takoj. Obstaja možnost nadaljnega šolanja in izpopolnjevanje v ZDA.

Osebni dohodek po Pravilniku o delitvi OD ISKRE PSO — Pismene ponudbe pošljite Organizacijsko-kadrovskemu sektorju, Kadrovske evidenci, Prodajno-servisne organizacije Združenega podjetja Iskra Kranj, Ljubljana, Masarykova 15 — Oglas velja do zasedbe delovnih mest.

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega očeta

IVANA ZBOGARJA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem iz »dodelka« Vzdrževanje strojev« tovarne »Elektromehanika«, Kranj, kot tudi vsem prijateljem in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Janez Zbogar

ZAHVALA

Ob izgubi drage mame
MARIJE JEČNIK

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem v nabavnem oddelku tovarne »Elektromehanika« Kranj za izraze sožalja in podarjena venca.

Stane Ječnik

ZAHVALA

Ob izgubi najinega ljubljeneega očeta

ANDREJA ROPRETA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem v enoti »Merilne naprave« in ATN za sožalje, poklonjena venca in denarno pomoč.

Marija Kosirnik
Pavla Dolžan

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega očeta

AVGUSTA JORDANA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem pomožnih obratov tovarne »Aparati« Ljubljana za izraze sožalja, poklonjeni venec ter spremstvo na njegovi zadnji poti.

Brane Jordan

ZAHVALA

Ob izgubi mojega ljubega sinka

KARLIJA KLAVŽARJA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem obrata ATN za cvetje in izraze sožalja.

Francka Klavžar z možem

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra industrije za elektromehaniko telekomunikacije elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — odgovorni urednik: Igor Slavec — izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Tisk in klišej: »ČP Gorenjski tisk« Kranj